

## סיפור אישי – חיים פורמן

פלוגה מ' (מוקדון) גדוד 410, טנק סמ"פ

45 שנים אחרי המלחמה (לאחר לחץ אישי קל של חיים כרמיו)

6/10/1973

הגעתי ראשון מהצוות לימ"ח בשדה תימן.

לתדהמתי גיליתי שכל הזיווד בתוך נילונים. התחלתי להוציא את הזיווד מהנילונים ולסדר בתאי הזיווד.

אחרי חצות קיבלנו פקודה לצאת לתעלה ותחמושת נקבל בדרך.

כאחד שלא תמיד הקשיב לפקודות לא הגיוניות, החלטתי שאני לא יורד בלי תחמושת, והצלחתי להעמיס לטנק 5 פגזי ח"ש ו 6 פגזי מעיך.

כך יצאנו על הזחלים לתעלה.

מתי ברגר סמ"פ, פורמן חיים תותחן, ליפשיץ טען קשר, מנו ראובן נהג.

מנו, צעיר מאיתנו בכמה שנים טובות, צורף לצוות רק בשלב זה.

הוא היה בשוק כשראה אותי, הכיר אותי כמופרע במילואים, במיוחד בעבודות מטבח ולא הכיר אותי במבצע.

הוא שינה את דעתו בהמשך המלחמה וסמך עלי ללא עוררין.

בדרך לתעלה, התחיל סירחון של פלסטיק שרוף, חשבנו שהמצברים רותחים והמשכנו בנסיעה עם מסכות גז.

בשלב מסוים הפסיק הריח. רק אחרי המלחמה גיליתי שהמצברים היו מכוסים בנילון.

8/10/1973

החלפנו את הסדירים שהיו שפופי ראש, המומים, ולא החזירו לנו אפילו שלום כשברכנו אותם.

היו לנו שתי מנות קרב, אותן הצלחתי להחליף עם חירניק"ים שהיו בזחלמ"ים תמורת שני ארגזי פעולה של מא"ג כדי שתיהיה לנו תחמושת למקלעים.

אכלנו את העוף בגריל שאמא שלי נתנה לנו לדרך.

9/10/1973

בהיותנו על מכשי"ר היתה הפגזה ארטילרית מצרית. כלוחם שעבר את ההתשה בתעלה, עוד הייתי ישן " חצי ער " והתעוררתי מכל מי שנכנס לחדר, ולכן, כאשר הרגשתי ששקט בצריח ומשהו קורה מאחורי, הסתובבתי אינסטינקטיבית לאחור, וראיתי את הצריחון מלא דם, ומתי ברגר נפל פנימה.

ראיתי את הדם פורץ מזרוע שמאל שלו, אוטומטית שלחתי יד , ובצעתי חסם עורקים בעזרת האצבעות על זרוע שמאל.

מתי התפתל מכאבים. הסתבר בדיאבד , שלחצתי לו על הפצע.

התעלמתי מכאביו, ופניתי לליפשיץ, הטען קשר, שיביא לי תחבושת אישית.

ליפשיץ , שכנראה פעם ראשונה שראה פצוע, איבד את האשתונות ולא ידע מה לעשות.

הוראתי לו בתוקף לשלוף תחבושת אישית מכיס שמאל בחולצתו. הוא ניסה לקרוע אותה ביד ולא הצליח. אמרתי לו לפתוח אותה בעזרת השיניים , וחבשתי את הזרוע של מתי.

הפצע המשיך לדמם. אמרתי לליפשיץ לצאת החוצה ולהביא ערכת עזרה ראשונה מתא זיווד אחורי שמאלי. קשרתי את התחבושת הפוך כשהקשר על הפצע, והדימום הפסיק.

הודעתי בקשר שמתי נפצע , וביקשתי רשות לפנות.

אחרי קבלת האישור, התפניתי לאחור , כאשר אני עוצר ליד כל קבוצת חיילים ומחפש חובש או רופא.

אחרי זמן שנראה כנצח, מצאתי רופא. הוא בדק את מתי, וגילה שרסיס בגודל 4-5 ס"מ עבר דרך היד ונתקע בחזה לא עמוק.

מתי קיבל סיגריה, והרופא עם סכין ניתוחים שיחרר את הרסיס ושלף אותו.

ההרדמה היחידה היתה הסיגריה.

כלוחם וותיק, רציתי לחזור עם 3 אנשי צוות חזרה לגדוד.

פגשתי את ניסים שלום, שאני מכיר מהצמ"פ וקורס מטק"ים. הוא ביקש ממני לאפשר לנתן דוידוביץ, חניך מצטיין קמ"ט קק"ש, להיות מפקד הטנק שלי.

**ז"א נתן הצטרף לפלוגה מ' ( מוקדון) , גדוד 410 בתאריך 9/10/1973 ולא כמו שכתוב בספר.**

את מתי ברגר ואבי סימון פגשתי פעם אחרונה באזכרה ( ה-30) של נתן דוידוביץ, בבית העלמין הצבאי בחיפה , 1973.

10/10/1973

באחת התנועות שלנו, נתן החליט לעשות קיצור דרך כדי להגיע לפלוגה. בזמן טיפוס על הדיונה , אני רואה מתא תותחן מצרי עם R.P.G מכונן אלינו.

נתן נותן פקודה לא לירות . אני יורה בעוזי. מסתבר שהיה מאוחר מידי.

אני אמרתי " תותח, אני יורה " ולפני שמתי הצליח להוציא כדור אחד מהעוזי , הח"ש פגע

במצרי מטווח של 5-7 מטרים , בכינון לטווח קצר כמו שהייתי רגיל בתעלת סואץ.

המצרי נעלם.

חייל מצרי משמאל, זרק עלינו רימון , כנראה זרחן, הוא כנראה שכח לפתוח נצרה והרימון לא התפוצץ.

מנו , באופן אוטומטי, חילץ לאחור , והצטרפנו לפלוגה בדרך הרגילה.

13/10/1973

יצאנו לאחור להתארגנות . אחד המפקדים סיפר בשיחה, שהמצרים עוצרים שיירות לקבל אוכל ומיים. אני ומנו מחליפים מבטים, ומגחכים.

מי עוצר לבקש אוכל – אנחנו או המצרים.

ללא חינתאי אליגון, הרס"ר שלנו, היינו מתים מרעב .

לא הספקנו להתארגן לשינה , והקפצנו מפני התקפת קומנדו מצרית.

ההוראה היתה לנסות להביא איש קומנדו חי. מצאנו אחד שנכנע, כיוונתי אליו את התותח, הוא נראה מפוחד כמו בסרטים. היתה לו סכין קומנדו יפה.

שלחנו את ליפשיץ להביא את הסכין.

קשרנו אותו לפנס השמאלי, עם עוגן חבלנים. כעבור זמן קיבלנו הוראה שלא צריך שבויים ולהיפטר ממנו.

נתן אומר לי : " חיים הוא שלך" – שחררנו אותו , כשאני עוקב אחריו עם התותח , ורואה את המצרי רץ ומידי פעם מביט לאחור, מופתע שאנחנו לא יורים בו ומשחררים אותו.

15/10/1973

בזמן התקפת לילה, ליפשיץ הטען, לא הצליח לתפעל את המקלע המקביל, ( מקלעים שסופקו לנו על ידי האמריקאים עם תקלה בנג"ח חולץ שלהם).

סגרתי מתג הידראולי , הוראתי לליפשיץ להיכנס לתא תותחן, והתחלתי לתפעל את המקלע שכל מספר כדורים צריך לפתוח את מכסה המקלע עם מברג לתת מכה לנג"ח חולץ כדי שהמקלע ימשיך לעבוד.

בשלב מסוים עלינו על מוקש.

אמרתי לנתן שיקח את המפות מהצד שלו. הוא לקח את הציוד האישי שלו, קפץ לצד הטנק ונעלם לתוך הלילה. מזל שלא קפץ על מוקש.

טנק הגיע מאחור על הקוליסים שלנו, וחילץ אותנו.

היינו מאחור על הציר עד ה 19 או ה 20 לחודש.

נתן חזר לגדוד אחרי יום יומיים.

היינו זרוקים ליד הציר , מספר טנקיסטים , רק עם חלק מהציוד האישי.

הייתה הברקה של מישהו , ונסענו לטסה למצוא טנק חלופי.

מצאנו בסדנא טנק מניע. מערכות הנשק נראו בסדר, והתחלנו בדרך חזרה.  
פגש אותנו קצין, וביקש את הטנק. נתנו לו אותו כי הוא היה אטי מדי עבורנו.  
חזרנו לציר.

באחד הימים, החליט נהג הספקה עם חצי זחל של התותחנים, לעשות לנו תרגיל. חשב  
שאנחנו ג'ובניקים ועשה כמה סיבובים סביבינו כדי למלא אותנו באבק.

19-20/10/1973 ( אחד משני הימים – לא זוכר )

החלפנו צוות שהטנק שלו נפגע מטיל. קיבלנו טנק עם חור בצריח, כשמגבת דחופה בו, כדי  
שלא יכנס אבק פנימה.

אחד מאנשי הצוות, או המט"ק, היה סמי, חניך שלי בקמ"ט, שראה אותי עם בגדי עבודה  
ואמר לי שאני מטורף להילחם עם בגדי עבודה בטנק, ולא עם סרבל.

תשובתי הפשוטה היתה: " אני נלחם עם מה שיש "

הוא שלף סרבל חדש מתרמילו ונתן לי.

**תודה סמי, הצלת אותי מכוויות חמורות יותר כאשר נפגעת.**

הצוות: שקד מט"ק, ליפשיץ תותחן, פורמן חיים טען קשר, ומנו ראובן נהג.

20/10/1973 ( מקווה שלא טועה בתאריך )

ניהלנו ירי מקלעים מול חי"ר מצרי.

לא היה ירי חשמלי במקלעים. ליפשיץ מכוון, ואני יורה מכאנית במקביל, כמובן צרורות  
ארוכים לוודא פגיעה.

מנו יושב בתא הנהג, ונהנה מהפגיעות.

21/10/1973

אנחנו בעמדות, משקיפים על מיזורי.

ליפשיץ מחליט שצריך לפרק את ה-0.5 כדי לנקות.

אני מבקש לעזוב את המקלע רק לשמן אותו.

הוא מתעקש, מפרק את המקלע, מאבד קפיץ בחולות סיני, וה-0.5 תקול.

בשעה 14.30 מחכים לסיוע אוירי לפני ההתקפה על מיזורי.

מגיעים מספר מטוסים, זורקים כמה פצצות ובורחים.

טיפה בים.

15.30 פקודה להתקפה. נראה שהמ"פ נפגע בין הראשונים. טנקים ממשיכים להפגע אחד  
אחרי השני. לא הספקנו לנוע הרבה וחטפנו טיל, לא ברור לי אפילו עם זה סאגר או שמל.

כרגיל , פתח טען קשר אצלי פתוח בניגוד להוראה מפורשת שקיבלתי לסגור.  
אחד הדברים בדיאבד ששיחקו לטובתי.  
בזמן הפגיעה , הבזק בעיניים, צריבה בפנים, חום אימים בתוך הטנק.  
שלחתי שתי ידיים , שלפתי את עצמי מתוך הטנק , מחוץ לצריח וקפצתי קפיצת ראש אל החול תוך כדי גלגול.  
מחכה למנו שיצא מתא נהג.  
כאשר הסתכלתי על הידיים , ראיתי שהידיים שרופות וחול צמוד לבשר החי באיזור הכוויות.  
טנק מגיע מאחור , כמדומני חיז'ו, שאנחנו מכירים מהסדיר – אוגוסט 68.  
הוא שאל אותי אם אני יכול להכנס לתא תותחן וכמובן שעניתי לו שכן.  
מסתבר שכפות הידיים שלי לא נשרפו.  
אני מחליף את התותחן , שעוזר לפצועים לעלות על הסיפון.  
חיז'ו מבקש מהמג"ד רשות לפנות פצועים.  
תשובת המג"ד – " שחרר את הפצועים , ותמשיך להלחם אחרת לא נצא מכאן חיים."  
חיז'ו מתנצל : " פורמן , אתה צריך לצאת".  
יצאתי מהטנק , מנו לידי.  
נכנסתי לאחד הטנקים הפגועים , הוצאתי תחבושת מטליון, וחבשתי את שתי ידיי על החול והידיים השרופות.  
נכנסנו לאחת המחפורות , להסתתר מההפגזה מצרית.  
מגיע סיור עם זחל"מ ואומר לנו שמי שרוצה להחלץ בהליכה שיבוא אתנו.  
למרות הכוויות והרסיסים ברגל מצטרף מיד.  
מנו ראובן , יוצא מהמחפורת , פגז מתפוצץ לא רחוק ממנו, רסיס פוגע לו בראש, דם נוזל לעיניים והוא לא רואה.  
אני מצרף אותו אלינו לזחל"מ.  
מסתבר שבזחל"מ שוכב מ"פ הסיור גלזר ללא רוח חיים.  
ממשיכים בנסיעה. הזחל"מ עולה על מוקש. איש 0.5 נפגע בכתף מכדור.  
אני לידו , בודק אותו , ומסתבר שיש חור כניסה ויציאה מתחת לעצם הבריה ללא דם.  
אני עוזב אותו, עולה ודורך את ה-0.5 ביד שמאל, ( יד ימין מושבתת) ויורה ב-0.5.  
פתאום רואים T62 מטווח של כ-100 מטרים או פחות , מצודד לכיוון שלנו.

מסתבר , שהיה בזוקאי בזחל"מ , שאומרים שכל המלחמה לא השתמש בבזוקה , הבחור יצא החוצה , השתופף , ירה על ה 62 והשבית אותו.

## תודה לך בזוקאי , איש סיור !

מגיע נגמ"ש לחלץ אותנו. אנחנו נאנחים , סוף סוף נחלצים מאזור הקרבות.

לא עובר יותר מק"מ או שניים. המנוע נכבה- נגמר הדלק.

עובר לידינו זחל"מ שמונע בבנזין. אנשי הסיור החליטו בכל מקרה לשאול אולי במקרה יש לו ג'ריקן סולר.

להפתעתינו תשובתו היתה חיובית וסיפר שאיזה אידיוט נתן לו ג'ריקן סולר וחשב שהזחל"מ נוסע על סולר.

והוסיף , למזלי הרחתי את הג'ריקן לפני ששפכתי למיכל.

סוף סוף מגיעים לתאג"ד, שכמובן היה מופצץ.

האדם הראשון שאני פוגש , איש מפקדה נתניתי , שמסתכל עלי כמו על רוח רפאים.

" קיבלנו הודעה שאתה מת, איך הגעת לפה."

אני נכנס לתאג"ד, החובש מוריד את תחבושות המטלין מידי , ורואה את החול דבוק לבשר החי והשרוף. הוא מחליט שצריך לחטא את הידיים ושופך על הידיים מי חמצן לחיטוי.

כאבי תופת ואני לא פוצה פה.

עובר דרך חובשת ג'ינג'ית בטסה , לא מצליח להשתין, רק אחרי כמה שעות בהגיעי לבית החולים ברפידיים, כנראה ירד הלחץ, וסוף סוף הצלחתי להשתין.

מוטס לבית חולים הדסה , שם הרופאה רואה את השלפוחיות על הברכיים שלי , תולשת את העור, רואה את החול על הבשר ונותנת הוראה לנקות לי את הידיים.

מגיעה אחות , עם ספוג וסבון סביעור ומנקים לי את החול מהבשר.

כאבי תופת. ואני לא פוצה פה.

אחרי יומיים, אני מגלה שחיים כרמי, חברי " לאוהל המופרעים" שרוף קשה בקצה המזדרון ואני הולך לבקר אותו.

במפגש הראשון של כרמי אתי , כארבעים שנה אחרי המלחמה ביד לשריון הוא אומר לי :

" חיים תודה רבה שבאת לבקר אותי בבית החולים"

צחקתי ואמרתי לו ששכבתי בבית החולים שני חדרים ממנו.

## סיכום:

- בקשה לי לאנשי הסיור או כל מי שהיה אתנו, אם יכולים להוסיף פרטים , תאריכים , שמות ולתקן אי דיוקים שנובעים ממרחק הזמן.
- תודה לך חיים כרמי , על שהצלחת להושיב אותי , אחרי קריאת הספר, לכתוב בקיצור על הספור שלי במלחמה.
- תודה לקלדנית מיכל , אשתי שסוף סוף יודעת , על קצה המזלג את מה שעברתי ביום הכיפורים ההוא. ( נשואים כבר 38 שנים), רק אחרי 36 שנים היא גילתה בנאום של ג'קי אבן במפגש בסוכות על חלקה של חטיבה 600 במלחמה , על גדוד 410 וקעת מכירה גם את חלק מסיפורי האישי.